

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

03 липня 2020 р.

Київ

№ 424-р

Про результати розгляду справи
про нову державну допомогу

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши справу № 500-26.15/4-20-ДД про державну допомогу та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 19.06.2020 № 500-26.15/4-20-ДД/284-спр,

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Черкаською МР подано Повідомлення у порядку, передбаченому статтею 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон).
- (2) Листом Комітету від 01.10.2019 № 500-118/02-12556 Повідомлення було залишено без руху та встановлено тридцятиденний строк для усунення недоліків і надання додаткової інформації.
- (3) Черкаською МР повідомленням про нову державну допомогу (зарєєстрованим в Комітеті 06.11.2019 № 658-ПДД) усунено недоліки та надано додаткову інформацію.
- (4) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 08.01.2020 № 02/7-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/4-20-ДД.
- (5) Листом від 09.01.2020 № 500-26.15/02-271 Комітет повідомив Черкаську МР про початок розгляду справи.
- (6) На сайті Комітету 09.01.2020 було розміщено повідомлення про початок розгляду справи № 500-26.15/4-20-ДД для усіх заінтересованих осіб для надання своїх вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання зазначеної державної допомоги. Заперечень та зауважень не надходило.
- (7) Листом від 18.03.2020 № 500-26.15/02-3943 Комітет надіслав надавачу запит про надання інформації.
- (8) Листом від 13.04.2020 № 6273-01-3 (зарєєстроване в Комітеті 13.04.2020 за № 5-06/4747) Департамент фінансової політики Черкаської МР (далі – Департамент Черкаської МР) надав додаткову інформацію до справи.

- (9) Листом від 30.04.2020 № 500-26.15/02-6403 Комітет надіслав Департаменту Черкаської МР запит про надання додаткової інформації.
- (10) Листами від 15.05.2020 № 8733-01-3 (zareestrovanim v Komiteti 18.02.2020 za № 5-06/6168), від 02.06.2020 № 8733-01-03 (zareestrovanim v Komiteti 02.06.2020 za № 5-06/6984) та від 09.06.2020 № 10803-01-3 (zareestrovanim v Komiteti 09.02.2020 № 5-01/7187) Департамент Черкаської МР надав інформацію в неповному обсязі відповідно до запитуваної інформації у листі від 30.04.2020 № 500-26.15/02-6403.
- (11) Листом від 19.06.2020 № 500-26.15/02-8853 Департаменту Черкаської МР надіслано подання від 19.06.2020 № 500-26.15/146-19-ДД/284-спр про попередні результати розгляду справи (далі – Подання).
- (12) Листом від 24.06.2020 № 984/18-08 (zareestrovanim u Komiteti 24.06.2020 za № 5-01/8131) Департамент Черкаської МР надав свої зауваження до Подання.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки.

- (13) Черкаська міська рада (вул. Байди Вишневецького, 36, м. Черкаси, 18000, ідентифікаційний код юридичної особи 38764629).

2.2. Отримувачі підтримки.

- (14) Юридичні та фізичні особи.

2.3. Мета (ціль) підтримки.

- (15) Метою (ціллю) підтримки є сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є вищим.

2.4. Очікуваний результат.

- (16) Встановлення економічно обґрунтованих ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та надання пільг по сплаті податку окремим категоріям платників податку сприяє розвитку малого та середнього бізнесу, зменшує податкове навантаження на фізичних осіб та комунальні підприємства міста та не призведе до виникнення податкового боргу за зобов'язаннями до міського бюджету, сприяє економічному розвитку міста, збільшує кількість робочих місць та інвестиційну привабливість міста.

2.5. Форма підтримки.

- (17) Встановлення ставок та звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
- (18) Пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

2.6. Підстава для надання підтримки.

- (19) Податковий кодекс України (далі – Кодекс).
- (20) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (21) Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із плати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки»
- (22) Рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» (далі – Рішення Черкаської МР).

2.7. Тривалість підтримки.

- (23) З 01.01.2020 – на невизначений строк.

2.8. Інформація щодо програми.

- (24) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, Черкаською МР встановлені ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в місті Черкаси у відповідності до кодів класифікації будівель та споруд (відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, затвердженого наказом Держстандарту від 17.08.2000 № 507) для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, у розмірі 0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування, за виключенням видів майна, що у відповідності до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу не є об'єктом оподаткування. Ставка податку на нерухоме майно є нижчою за максимальний розмір, визначений Кодексом.
- (25) Підпунктом 266.5.1 пункту 266.5 статті 266 Кодексу встановлено, що ставки податку для об'єктів житлової та/або не житлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних і юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.
- (26) Рішенням Черкаської МР встановлено такі ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для окремих категорій будівель:
 - будинки одноквартирні - 0,5 %;
 - будинки з двома квартирами – 0,5 %;
 - будинки з трьома та більше квартирами – 0,5%;
 - гуртожитки – звільняються відповідно до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу;
 - будівлі готельні – 0,5%;
 - інші будівлі для тимчасового проживання – 0,5%%

- будівлі офісні – 0,5%, крім будівель органів державного та місцевого управління, будівель органів правосуддя та будівель закордонних представництв, які звільнені відповідно до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу;
- будівлі торговельні – 0,5%;
- вокзали, аеровокзали, будівлі засобів зв'язку та пов'язані з ними будівлі 0,5 %, крім будівель міського електротранспорту, ангарів для літаків, локомотивних, вагонних, трамвайних та тролейбусних депо, для яких встановлено ставку 0%;
- гаражі – 0,5%;
- будівлі промислові- 0,5%;
- резервуари, силоси та склади – 0,5%;
- будівлі для публічних виступів – 0,5 %, крім казино, ігорних будинків, для яких встановлено ставку 1,5%;
- музеї та бібліотеки – звільняються відповідно до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу;
- будівлі навчальних та дослідних закладів – 0,5%;
- будівлі лікарень та оздоровчих закладів – 0,5 %;
- зали спортивні – 0,5%%
- будівлі сільськогосподарського призначення, лісництва та рибного господарства – 0,5%;
- будівлі для культової та релігійної діяльності – 0,5%, крім цвинтарів та крематоріїв, які звільняються відповідно до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу;
- пам'ятки історичні та такі, що охороняються державою, – звільняються від оподаткування відповідно до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу;
- будівлі інші, не класифіковані раніше – 0,5%, крім казарм Збройних Сил, будівель поліцейських та пожежних служб та будівель виправних закладів, в'язниць та слідчих ізоляторів, які звільненні від оподаткування відповідно до підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу.

(27) Крім того, Рішенням Черкаської МР встановлено пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних та юридичних осіб, відповідно до пункту 284.1 статті 284 Кодексу, які поширюються на:

- об'єкти нежитлової нерухомості некомерційного призначення фізичних осіб, які знаходяться виключно в межах присадибних ділянок – 100%;
- об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, учасники операції об'єднаних сил (ООС) та члени їх сімей на період перебування в зоні проведення ООС, які перебувають на обліку в департаменті соціального захисту населення Черкаської міської ради – 100%;
- захисні споруди (сховища), які перебувають на обліку та знаходяться в сфері управління Черкаського міськрайонного відділу УДСНСУ у Черкаській області та оцінюються як «готові до використання» - 100%;
- об'єкти нежитлової нерухомості комунальних підприємств, які належать до комунальної власності територіальної громади міста (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради) – 100%;
- об'єкти нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я.

3. ПОЄДНАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

(28) Рішенням Комітету від 24.12.2019 № 845-р про визнано, що підтримка, яку надає Черкаська міська рада відповідно до рішення від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» у формі:

- 1) ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, крім таких земельних ділянок (згідно з ДК 018-2000):
 - код 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»;
 - код 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»;
 - код 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
 - код 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
 - код 1262.3 «Технічні центри»;
 - код 1262.4 «Планетарії»;
 - код 1262.5 «Будівлі архівів»;
 - код 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
 - код 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
 - код 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
 - код 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
 - код 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»;
- 2) пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:
 - об'єктам нежитлової нерухомості некомерційного призначення фізичних осіб, які знаходяться виключно в межах присадибних ділянок;
 - об'єктам житлової нерухомості, у тому числі їх частки, учасників Операції об'єднаних сил (ООС) та членів їх сімей на період перебування в зоні проведення ООС, які перебувають на обліку в Департаменті соціального захисту населення Черкаської міської ради;
 - захисним спорудам (сховищам), які перебувають на обліку та знаходяться у сфері управління Черкаського міськрайонного відділу УДСНСУ у Черкаській області та оцінюються як «готові до використання», не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(29) Разом з тим, розпорядженням першого заступника Голови Комітету – державного уповноваженого Комітету від 08.01.2020 № 02/7-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/4-20-ДД в частині встановлення:

- 1) знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а саме:
 - код 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту» - 0 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - код 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо» - 0 % розміру мінімальної заробітної плати,
 а також звільнено від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктів нерухомості:
 - код 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
 - код 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
 - код 1262.3 «Технічні центри»;
 - код 1262.4 «Планетарії»;
 - код 1262.5 «Будівлі архівів»;
 - код 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
 - код 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
 - код 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
 - код 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
 - код 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»;
- 2) пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:

- об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради);
- об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я.

4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ХОДІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (30) У ході розгляду справи від надавача отримано наступну інформацію.
- (31) Щодо ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти, які відносяться до підкоду 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»:
- в м. Черкаси суб'єктом господарювання, у якого може бути такий вид майна - КП «Черкасиелектротранс». Підприємство надає послуги населенню міста, в тому числі безоплатні, та має стратегічне значення для міста. Підприємство перебуває у важкому фінансовому стані, що пов'язано із збільшенням заробітної плати, здороженням електроенергії, відсутності компенсації з державного бюджету за пільгове перевезення пасажирів.
 - встановлення зниженої ставки податку для платників податків за даним видом майна **не має вибіркового переваг** для провадження окремих видів господарської діяльності, так як кожен суб'єкт господарювання, який має у власності вид майна: 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту» буде сплачувати податок у розмірі 0 відс.
- (32) Щодо ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти, які відносяться до підкоду 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, травмаїні та тролейбусні депо»:
- даний вид майна може бути у власності обмеженої кількості суб'єктів господарювання: КП «Черкасиелектротранс» та КП «Аеропорт Черкаси Черкаської обласної ради». Дані підприємства мають стратегічне значення не тільки для міста, але для економіки та безпеки держави та такий вид майна необхідний для здійснення основної діяльності;
 - встановлення зниженої ставки податку для платників податків за даним видом майна не має вибіркового переваг для провадження окремих видів господарської діяльності, так як кожен суб'єкт господарювання, який має у власності вид майна: 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо» буде сплачувати податок у розмірі 0 %.
- (33) Щодо звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктів нерухомості за кодами:
- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
 - 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
 - 1262.3 «Технічні центри»;
 - 1262.4 «Планетарії»;
 - 1262.5 «Будівлі архівів»;
 - 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
 - 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
 - 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
 - 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
 - 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»;

- Рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 №2-4692 «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» було прийнято Черкаською міською радою відповідно до Податкового Кодексу України та Постанови Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки», якою затверджено форму типового рішення про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку, форму типового рішення про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

- додаток 1 до Типового рішення про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки передбачає встановлення ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за видами майна згідно з класифікацією будівель та споруд;

- об'єкти нерухомого майна за підкодами 1262.1, 1262.2, 1262.3, 1262.4, 1262.5, 1262.6 відносяться до загального коду 1262 «Музеї та бібліотеки»;

- у додатку 1 до Типового рішення про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки підкоди 1262.1, 1262.2, 1262.4, 1262.5, 1262.6, 1272.3, 1273.1, 1273.2, 1273.3 зазначені с приміткою⁵;

- Кабінетом Міністрів України зазначено: «⁵ Об'єкти нерухомості, що класифікуються за цим підкласом, звільняються/можуть звільнитися повністю або частково від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до норм підпункту 266.2.2 пункту 266.2 та пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України.»;

- враховуючи прийняті Кабінетом Міністрів України рекомендації, Черкаська міська рада не передбачає оподаткуванням об'єктів нерухомості, що класифікуються за даними підкодами, тому в додатку 1 рішення не визначено ставку податку.

(34) Щодо пільги об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської МР), то під дію пільги у м. Черкаси підпадають комунальні підприємства, засновником яких є Черкаська міська рада:

- відповідно до частини а) підпункту 266.2.2 пункту 266,2 ст.266 Кодексу не є об'єктом оподаткування: об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);

- нежитлова нерухомість комунальних підприємств, засновником яких є Черкаська міська рада, перебуває у власності органу місцевого самоврядування, та відповідно до норм Кодексу не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно. Для уникнення суперечливого трактування податковими органами норм підпункту 266.2.2 пункту 266.2 ст.266 Кодексу, депутати Черкаської МР запропонували закріпити дану норму та передбачити пільгу об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси, яка і встановлена в рішенні Черкаської МР від 27.06.2019 М22-4692 «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси»;

- перелік комунальних підприємств, як отримують пільгу, та їх види діяльності зазначені у таблиці:

№ п/п	Назва	Вид діяльності
1	КП «Черкасиводоканал»	надання послуг з водопостачання та водовідведення
2	КП «Черкаситеплокомуненерго»	надання послуг з теплопостачання
3	КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів»	утримання автомобільних шляхів
4	КП «Комбінат комунальних підприємств»	надання ритуальних послуг
5	КП «Черкаська служба чистоти»	надання послуг збирання та вивезення побутових відходів
6	КП «Міськесвітло»	утримання і ремонт електромереж зовнішнього освітлення
7	КП «Дирекція парків»	утримання місцевих парків та скверів
8	КП «Придніпровська СУБ»	надання послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій
9	КП «Соснівська СУБ»	надання послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій (прийнято рішення ЧМР від 26.12.2019 № 2-5578 «Про припинення комунального підприємства «Соснівська служба утримання будинків Черкаської міської ради» шляхом приєднання до комунального підприємства «Придніпровська служба утримання будинків» Черкаської міської ради)
10	КП «Черкаські ринки»	надання послуг та створення належних умов торгівлі на спеціально відведеній для цієї мети території
11	КП «Кінотеатр Україна»	організація обслуговування населення показом кіно-, відеопродукції
12	КП «Черкасиінвестбуд»	реалізація житлових програм, забезпечення будівництва соціального житла, об'єктів загальноміського призначення
13	КП «Черкаський міський зоологічний парк «Ропен»	організація експозиції рідкісних, екзотичних та місцевих видів тварин, збереження їх генфонду
14	КП «Спортивний комплекс «Будівельник»	організація та проведення масових фізкультурних, спортивних, видовищних та інших заходів
15	КП «Центральний стадіон»(КП «МСК «Дніпро»)	організація та проведення масових фізкультурних, спортивних заходів, підготовки і підвищення кваліфікації спортсменів, тренерів, суддів за видами спорту
16	КП «Черкаспелектротранс»	надання послуг з перевезення пасажирів міським електротранспортом (тролейбусами)
17	КП "Екологія"	проведення комплексу робіт з озеленення, благоустрою, догляду та обліку за зеленими насадженнями міста, збір та утилізація деревени

- КП «Спортивний комплекс «Будівельник» Черкаської міської ради» здійснює на безоплатній основі для кінцевих споживачів послуги за кодом 93.19 (інша діяльність у сфері спорту), на платній основі здійснює діяльність - 93.19 (інша діяльність у сфері спорту). 68.20 (надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна). 93.11 (функціонування спортивних споруд). Відсоткове співвідношення обсягу діяльності, що здійснюється на безоплатній основі для кінцевих споживачів (13 заходів), до обсягу діяльності, що здійснюється на платній основі для кінцевих споживачів (180 заходів), становить 7 відс. Заощадженні кошти від сплати податку спрямовуються на діяльність за кодом 93.19 (інша діяльність у

сфері спорту);

- КП «Дирекція парків» Черкаської МР на безоплатній основі для кінцевих споживачів надаються послуги з прибирання та благоустрою (парків, скверів, пляжів). Заощадження кошти від сплати податку спрямовуються на покриття поточних витрат підприємства, які виникають в процесі господарської діяльності, а саме: благоустрій, утримання, охорона парків, пляжів, скверів міста, задоволення культурних запитів населення, створення умов для відновлення фізичних та духовних сил. спілкування людей у сфері дозвілля, збереження «зелених легенів міста» для майбутніх поколінь;

- КП «Черкасиелектротранс» Черкаської МР здійснює на безоплатній основі перевезення пільгових категорій населення міським електричним транспортом, що становить 72 % від усіх послуг, та на платній основі послуги для кінцевих споживачів 28 %. Кошти, заощаджені від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, направлені на виплату заробітної плати працівникам підприємства та сплату податків на неї;

- КП «Кінотеатр «Україна» Черкаської МР здійснює демонстрацію фільмів та надає в оренду нежитлові приміщення, у відсотковому співвідношенні платні та безоплатні послуги складають 95 % та 5 % відповідно. Кошти, заощаджені від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, спрямовані на забезпечення безкоштовних кінопоказів для малозабезпечених верств населення, ветеранів АТО та їх сімей;

- КП «Черкасиінвестбуд» Черкаської МР здійснює діяльність за кодом 41.20 – «Будівництво житлових і не житлових будівель» (будівництво та реконструкція дитячих та спортивних майданчиків) на безоплатній основі. Заощаджені від сплати податку кошти спрямовуються на вид діяльності 41.20 «Будівництво житлових і не житлових будівель» (будівництво та реконструкція дитячих та спортивних майданчиків);

- основний вид діяльності КП «Комбінат комунальних підприємств» Черкаської МР фінансується з міського бюджету і надається на безоплатній основі кінцевому споживачу - утримання кладовищ міста, утримання і ремонт меморіального комплексу «Пагорб Слави», перевезення до моргу на судмедекспертизу померлих та поховання безрідних осіб. Види діяльності підприємства, що здійснюються на платній основі для кінцевого споживача - організація поховань і надання суміжних послуг. Отримані заощадження від пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки спрямовується на основну діяльність підприємства;

- КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» Черкаської МР здійснює на безоплатній основі такі послуги: поточний ремонт дорожнього покриття, пішохідних тротуарів, внутрішньо квартальних проїздів; поточний ремонт та утримання мереж зливної каналізації, технічних засобів регулювання дорожнього руху; нанесення розмітки проїзної частини; інші заходи із розвитку та збереження вулично-дорожньої мережі міста (зимове та літнє утримання доріг, утримання зелених насаджень, ремонт та утримання штучних споруд, малих архітектурних форм, зупинок громадського транспорту, інвентаризація та паспортизація дорожнього господарства). До видів діяльності, що здійснює підприємство для кінцевих споживачів на платній основі відносяться: допоміжне обслуговування наземного транспорту; каналізація, відведення, очищення стічних вод; будівництво доріг і автострад (відновлення асфальтобенного покриття після розкопок);

- відсоткове співвідношення обсягу діяльності КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» Черкаської МР (за 2019 рік), що здійснюється на безоплатній основі для кінцевого користувача становить 94 % в порівнянні з діяльністю що здійснюється на платній основі для кінцевого користувача - 6 %.

- заощаджені кошти від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, спрямовується на види діяльності, що здійснюються на платній основі для

кінцевих споживачів, зокрема не обмежуючись, на утримання, експлуатацію та поточний ремонт активів загальновиробничого призначення, витрати на опалення, електроенергію, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень.

- КП «Водоканал» Черкаської МР здійснюється послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення. 100 % послуг, що здійснюється підприємством, надаються на платній основі. Господарська діяльність підприємства пов'язана з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (перелік визначає КМУ) у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг не поширюється дія ЗУ «Про державну допомогу суб'єктами господарювання».

- КП «Муніципальний спортивний клуб «Дніпро» Черкаської МР на безоплатній основі здійснюються наступні спортивно-масові, розважальні та оздоровчі заходи:

- навчально-тренувальні заняття дитячо-юнацької спортивної школи міста з плавання, триатлону, морського багатоборства, футболу, хокею на траві, художньої гімнастики, важкої атлетики та боксу;

- проведення заходів з виконання та тестування нормативів з фізичної підготовленості кандидатами на службу у правоохоронні органи;

- заходи згідно календарного плану департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської МР (чемпіонати міста з видів спорту, змагання за програмою НОК України серед загальноосвітніх навчальних закладів, фестивалів, конкурсів та ін.).

- кількість заходів, проведених КП «Муніципальний спортивний клуб» Дніпро» Черкаської МР на відкритих спортивних спорудах та в спортивному комплексі за басейном протягом 2019 року, становила – 144, з них - 39 заходів на безкоштовній основі, що у відсотковому співвідношенні становить - 34 %. Заощаджені від сплати податку кошти спрямовуються на покриття витрат, які несе підприємство під час організації та проведення безкоштовних заходів;

- Черкаський міський зоологічний парк «Рошен» та КП «Електромереж зовнішнього освітлення «Міськвітло» не користуються пільгою зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

(35) Щодо пільги об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я:

- у 2018 році заклади охорони здоров'я змінили свій статус: із бюджетних установ переведені в отримувачів коштів та відповідно змінили організаційну структуру закладів охорони здоров'я – «комунальні неприбуткові підприємства»;

- відповідно до частини а) підпункту 266.2.2 пункту 266.2 ст.266 Кодексу не є об'єктом оподаткування: об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);

- у зв'язку з тим, що фактично заклади охорони здоров'я після зміни свого статусу продовжують повністю утримуватись за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, для запобігання непорозумінням з податковими органами та недопущення податкового навантаження на заклади охорони здоров'я, Черкаською МР за зверненням департаменту охорони здоров'я та медичних послуг Черкаської МР та департаменту охорони здоров'я Черкаської ОДА надана пільга по податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за об'єкти нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я;

(36) діяльність комунальних некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я Черкаської обласної ради та Черкаської міської ради здійснюється переважно на безоплатній основі для кінцевих споживачів. Разом з тим, переважна більшість

підприємств здійснює незначну платну діяльність (до 20% загального обсягу діяльності), крім комунального некомерційного підприємства «Черкаська міська реабілітаційно-оздоровча поліклініка «Астра» - 22,1%, комунального некомерційного підприємства «Черкаська міська стоматологічна поліклініка» - 20,5% та КНП «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка Черкаської обласної ради» - 24,85%). За заощадженні від отримання пільги зі сплати земельного податку використовуються комунальними некомерційними підприємствами на забезпечення діяльності, що здійснюється на безоплатній основі для кінцевих споживачів.

- (37) Черкаська МР встановила пільги суб'єктам господарювання – комунальним підприємствам Черкаської МР, які мають велике соціальне значення, забезпечують життєдіяльність міста, надають медичні послуги, послуги з водопостачання та водовідведення, теплопостачання, утримання автомобільних шляхів, надання ритуальних послуг, збирання та вивезення побутових відходів, утримання і ремонт електромереж зовнішнього освітлення, утримання місцевих парків та скверів, надання послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, створення належних умов торгівлі на спеціально відведеній для цієї мети території, організації та проведення масових фізкультурних, спортивних заходів та інше.
- (38) В той же час рішенням Черкаської МР від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» передбачено, що якщо платники податку, які користуються пільгами з цього податку, надають в оренду об'єкти нежитлової нерухомості або їх частини, податок за такі об'єкти нежитлової нерухомості сплачується на загальних підставах.
- (39) Таким чином, у разі використання майна комунальними підприємствами Черкаської МР або комунальними некомерційними підприємствами, які належать до сфери охорони здоров'я, не за основним призначенням, а в комерційних цілях для передачі в оренду, то такі суб'єкти господарювання сплачують податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на загальних підставах.

5. НОРМАТИВНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Податкові пільги як об'єкт державної допомоги.

- (40) Відповідно до статті 140 Конституції України, місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.
- (41) Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
- (42) Статтею 143 Конституції України встановлено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію

їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.

- (43) Згідно з статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (44) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що територіальна громада - жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.
- (45) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.
- (46) Статтею 63 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних, визначених законом, джерел та закріплених у встановленому законом порядку загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів.
- (47) Відповідно до статті 8 Кодексу, в Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори. До загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені Кодексом і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених Кодексом.
- (48) До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.
- (49) Відповідно до підпункту 12.3.7. пункту 12.3 статті 12 Кодексу не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (50) Підпунктом 266.5.1. пункту 266.5. статтею 266 Кодексу визначено, що ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.
- (51) Відповідно до підпункту 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 Кодексу, зокрема:

- пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів;
- пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються залежно від майна, яке є об'єктом оподаткування.

- (52) Згідно із статтею 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.
- (53) Відповідно до частини першої статті 107 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС) якщо в Договорах не обумовлено інакше, допомога, яку в будь-якій формі надає держава-член або яку надано за рахунок державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію, надаючи переваги певним суб'єктам господарювання або виробництву певних товарів, є несумісною з внутрішнім ринком тією мірою, якою вона впливає на торгівлю між державами-членами.
- (54) Відповідно до Повідомлення Європейської Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення Європейської Комісії) щодо фіксованих ставок податків для певних видів діяльності, встановлено наступне.
- (55) Застосування окремих положень, які не містять елементів дискреційного характеру, наприклад, щодо розрахунку податку на прибуток за фіксованою ставкою, може виправдовуватися характером та загальною концепцією системи оподаткування, якщо такі положення розроблені з урахуванням специфічних вимог бухгалтерського обліку або ролі земельних активів у певних галузях.
- (56) У таких випадках зазначені положення не мають вибіркового характеру за умови дотримання таких умов:
- фіксовані ставки застосовуються з метою запобігання диспропорційному адміністративному навантаженню на деякі типи суб'єктів господарювання, з огляду на їх розмір або сферу діяльності (наприклад, на компанії в галузі сільського господарства або рибництва);
 - встановлення фіксованих ставок для певних суб'єктів господарювання загалом не виражається у зменшенні податкового навантаження на таких суб'єктів порівняно з іншими суб'єктами господарювання та не надає переваг жодній категорії таких суб'єктів.
- (57) Згідно з пунктом 174 Повідомлення Європейської Комісії, податкові рішення надають вибіркові переваги для своїх адресатів, зокрема, коли:
- відповідне рішення про встановлення ставки податку неправильно застосовує національне податкове законодавство, і це призводить до зменшення суми податку;
 - рішення не доступне підприємствам, що мають аналогічну юридичну та фактичну ситуацію; або
 - орган надає більш «сприятливий» режим оподаткування порівняно з іншими платниками податків у аналогічному фактичному та юридичному становищі.

- (58) У розумінні статті 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.
- (59) Отже, не всі заходи, які сприяють суб'єктам господарювання, вважатимуться заходом державної допомоги, а тільки ті, що вибірково надають переваги окремим суб'єктам господарювання або категоріям суб'єктів господарювання чи окремим галузям економіки.
- (60) Матеріальна вибірковість заходу передбачає, що він поширюється лише на окремі суб'єкти господарювання (їх групи) або окремі галузі економіки певної держави-члена.
- (61) Заходи загального застосування, що не надають переваг лише окремим суб'єктам господарювання або окремим товарам, не підпадають під дію статті 107 (1) ДФЄС.
- (62) Відповідно до статті 1 Закону, державна підтримка вважається державною допомогою, якщо така підтримка, крім відповідності іншим умовам, створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.2. Законодавство у сфері державної допомоги

- (63) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (64) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (65) Частиною другою статті 6 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає, зокрема, критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва (далі – Критерії оцінки). Зазначені критерії затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57.
- (66) Відповідно до підпункту 1 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, якщо надається з метою забезпечення сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, створення сприятливих умов для розвитку середнього та малого підприємництва, стимулювання їх інвестиційної та інноваційної активності, сприяння діяльності щодо реалізації вироблених ними товарів (робіт, послуг), забезпечення зайнятості населення.

(67) Відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли спрямована на відшкодування суб'єктам господарювання:

витрат на реалізацію інвестиційних проєктів (створення нового суб'єкта господарювання; розширення виробничих потужностей; диверсифікацію асортименту товарів (робіт та послуг); зміну виробничого процесу), що включають:

- права власності на результати інтелектуальної діяльності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності, право користування майном та майновими правами, набуті в установленому законодавством порядку (далі — нематеріальні активи);

- основні засоби і оборотні активи, які мають матеріальну форму і не є коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами (далі — матеріальні активи).

Матеріальні та нематеріальні активи повинні залишатися у власності суб'єкта господарювання — отримувача державної допомоги і перебувати на його балансі не менш як п'ять років (для середнього та малого підприємництва — трьох років);

витрат на створення нових робочих місць;

витрат на провадження основного виду діяльності суб'єкта господарювання (лише для середнього та малого підприємництва), що включають витрати, метою яких є скорочення поточних витрат підприємства, що не пов'язані з реалізацією інвестиційного проєкту (витрати на оплату праці, матеріали, послуги, які надаються за договором, оренду, адміністративні витрати тощо, крім амортизаційних відрахувань і вартості фінансування, якщо такі витрати зараховані до витрат під час надання державної допомоги);

витрат (лише для середнього та малого підприємництва) на надання консультаційних послуг, проведення підготовчих досліджень, участь у торгових ярмарках, а також витрат на проведення попереднього відбору і експертизи фінансовими посередниками або інвесторами з метою визначення новостворених суб'єктів малого підприємництва;

витрат на підтримку новостворених суб'єктів малого підприємництва;

витрат на оренду землі та будівель, строк оренди яких повинен становити не менше п'яти років з дня очікуваного завершення реалізації інвестиційного проєкту або не менше трьох років для середнього та малого підприємництва;

витрат, пов'язаних із придбанням орендованого майна, крім землі та будівель, у разі коли оренда здійснюється у формі фінансового лізингу і покладає на отримувача державної допомоги обов'язок щодо придбання майна після завершення строку фінансового лізингу;

витрат на заробітну плату у зв'язку із створенням отримувачем державної допомоги нових робочих місць.

(68) Підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки встановлено, що державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли забезпечується:

створення нових робочих місць у результаті здійснення інвестиції та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше п'яти (для суб'єктів великого підприємництва) та трьох (для середнього та малого підприємництва) років з дня фактичного працевлаштування;

здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги порівняно із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць);

заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця.

- (69) Пунктом 4 Критеріїв оцінки встановлено, що до категорій отримувачів державної допомоги для підтримки середнього та малого підприємництва належать суб'єкти середнього та малого підприємництва, що провадять діяльність у будь-якій галузі.
- (70) Пунктом 5 Критеріїв оцінки встановлено, що критерії не застосовуються до суб'єктів господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності.
- (71) Відповідно до пункту 6 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, крім новостворених суб'єктів малого підприємництва, надається в будь-якій формі.
- (72) Пунктом 7 Критеріїв оцінки встановлено, що у разі коли суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, з метою визначення сукупного розміру державної допомоги на забезпечення розвитку регіонів та підтримку середнього та малого підприємництва ураховується розмір всіх витрат, зазначених у пункті 3 Критеріїв, за всіма чинними програмами державної допомоги та індивідуальної державної допомоги.
- (73) Відповідно до пункту 8 Критеріїв оцінки максимальний розмір державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, у тому числі для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проєкту, становить:
- для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів середнього підприємництва — до 60 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів малого підприємництва — до 70 відсотків таких витрат.
- Витрати за інвестиційним проєктом на придбання нематеріальних активів суб'єктами великого підприємництва повинні становити не більш як 50 відсотків сукупного розміру витрат на реалізацію інвестиційного проєкту за рахунок державної допомоги, а для суб'єктів середнього та малого підприємництва — до 100 відсотків.
- (74) Відповідно до пункту 10 Критеріїв оцінки визначення максимального розміру державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів і підтримки середнього та малого підприємництва й витрат, що можуть бути відшкодовані суб'єктам господарювання, здійснюється з урахуванням податків та інших зборів.
- (75) Пунктом 11 Критеріїв оцінки передбачено, що якщо законодавством про державну допомогу визначено інші критерії оцінки допустимості державної допомоги на підтримку окремих галузей економіки, зокрема виробництво сталі, синтетичних волокон, транспорту, енергетики, вуглевидобування, аквакультури, суднобудування, широкосмугового зв'язку, застосовуються такі галузеві критерії оцінки допустимості державної допомоги для конкуренції.

6. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ЗАХОДУ З ПІДТРИМКИ

(76) Повідомлена підтримка на підставі Рішення Черкаської МР передбачає:

- 1) встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:
 - 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту» - 0 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо» - 0 % розміру мінімальної заробітної плати;
- 2) звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:
 - 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
 - 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
 - 1262.3 «Технічні центри»;
 - 1262.4 «Планетарії»;
 - 1262.5 «Будівлі архівів»;
 - 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
 - 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
 - 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
 - 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
 - 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»;
- 3) встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, у розмірі 100 відсотків:
 - об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради);
 - об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я.

6.1. Надання підтримки суб'єктам господарювання.

6.1.1. Встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту» - 0 % розміру мінімальної заробітної плати;
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо».

(77) Переліченим у цьому пункті платникам податку, звільненим від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, не заборонено здійснювати господарську діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

6.1.2. Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;

- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

(78) Власникам майна, переліченого у цьому пункті, не заборонено здійснювати господарську діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання. Надавачем не надано інформації, з якої Комітет міг би зробити інший висновок.

6.1.3. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради)

(79) Переліченим у цьому пункті платникам податку не заборонено здійснювати господарську діяльність у визначеному законом порядку, тобто реалізовувати товари (роботи, послуги), і таким чином брати участь у господарському обороті на ринку. Отже, такі юридичні особи є суб'єктами господарювання.

6.1.4. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я

(80) Відповідно до статті 3 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» держава гарантує повну оплату згідно з тарифом за рахунок коштів Державного бюджету України надання громадянам необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, що передбачені програмою медичних гарантій. За рахунок Державного бюджету України окремо здійснюється фінансове забезпечення програм громадського здоров'я, заходів боротьби з епідеміями, проведення медико-соціальної експертизи, діяльності, пов'язаної з проведенням судово-медичної та судово-психіатричної експертиз, та інших програм у галузі охорони здоров'я, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

(81) Статтею 52 Господарського кодексу України встановлено, що некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

(82) Пунктом 7 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС (далі – Повідомлення Комісії) встановлено, що Суд ЄС неодноразово зазначав, що суб'єктами господарювання є особи, що здійснюють економічну діяльність, незалежно від їх юридичного статусу та джерел фінансування.

(83) У пункті 57 Рішення Європейської комісії SA.39913 (2017/NN) щодо компенсації державних лікарень зазначено, що Суди ЄС підтвердили, що в тих системах (зокрема

системах охорони здоров'я), де послуги фінансуються безпосередньо із внесків на соціальне страхування та інших державних ресурсів, а також надаються безкоштовно або з невеликою частиною покриття витрат афілійованими особами на основні універсальні послуги, відповідні організації не здійснюють господарської діяльності. Отже, вони не є суб'єктами господарювання у значенні статті 107 ДФЄС. Відповідно, система охорони здоров'я, яка базується на цих принципах, може вважатися неекономічною.

(84) У рішенні *Ambulanz Glöckner* (C-475/99) Суд справедливості ЄС відзначає, що послуги медичних організацій, які надаються за плату від кінцевих споживачів на ринку відповідних медичних послуг, вважаються економічною діяльністю. При цьому щодо діяльності медичних закладів, які практично повністю функціонують на принципах солідарності та універсальності, Європейська Комісія підтвердила, що їхня діяльність може вважатися неекономічною для цілей оцінки державної допомоги (пункти 55-58 рішення Європейської комісії SA.39913).

(85) Отже, за наведених умов комунальні некомерційні підприємства у сфері охорони здоров'я є суб'єктами господарювання, діяльність яких спрямована на досягнення соціального результату та не мають на меті отримання прибутку.

(86) Водночас комунальні некомерційні підприємства у сфері охорони здоров'я надають медичні послуги населенню переважно безкоштовно, отже, зазначені підприємства здійснюють неекономічну діяльність.

6.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

6.2.1. Встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»;
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»

(87) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у втратах доходів відповідних бюджетів.

(88) Підтримка суб'єктів господарювання полягає у втратах доходів місцевого бюджету, тобто підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

6.2.2. Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

(89) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у втратах доходів відповідних бюджетів.

(90) Підтримка суб'єктів господарювання полягає у втратах доходів місцевого бюджету, тобто підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

6.2.3. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради)

(91) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у втратах доходів відповідних бюджетів.

(92) Підтримка суб'єктів господарювання полягає у втратах доходів місцевого бюджету, тобто підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

6.2.4. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я

(93) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у втратах доходів відповідних бюджетів.

(94) Підтримка суб'єктів господарювання полягає у втратах доходів місцевого бюджету, тобто підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

6.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

6.3.1. Встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»;
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»

(95) Зазначена підтримка призводить до заощаджень окремими суб'єктами господарювання коштів, яких вони не змогли б заощадити за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави, отже, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги, недоступні у звичайних ринкових умовах. Відтак підтримка спрямована на створення переваг окремим групам суб'єктів господарювання, які провадять окремі види господарської діяльності.

6.3.2. Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;

- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

(96) Зазначена підтримка призводить до заощаджень окремими суб'єктами господарювання коштів, яких вони не змогли б заощадити за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави, отже, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги, недоступні у звичайних ринкових умовах. Відтак підтримка спрямована на створення переваг окремим групам суб'єктів господарювання, які провадять окремі види господарської діяльності.

(97) Разом із тим спрямування державної підтримки на неекономічну діяльність вказаних суб'єктів господарювання не створювало б переваг для провадження окремих видів господарської діяльності у зв'язку з її неекономічним характером. Проте надавачем не надано будь-якої інформації щодо неекономічного характеру діяльності цих суб'єктів господарювання.

6.3.3. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради)

(98) Зазначена підтримка призводить до заощаджень окремою категорією суб'єктів господарювання, що виділені за формою власності, коштів, яких вони не змогли б заощадити за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави, отже, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги, недоступні у звичайних ринкових умовах. Відтак підтримка спрямована на створення переваг окремим групам суб'єктів господарювання, які провадять окремі види господарської діяльності.

(99) Крім цього, відповідно до інформації, отриманої від надавача, до групи платників податку, зазначеної у цьому пункті, відноситься, зокрема, КП «Черкасиелектротранс», яке надає послуги із перевезення пасажирів громадським транспортом.

(100) Рішенням від 20.12.2018 № 761-р визнано, що фінансова підтримка та внески у статутний капітал, що виділяються на підставі рішення Черкаської МР від 05.10.2017 № 2-2379 «Про затвердження програми розвитку міського електротранспорту в м. Черкаси на 2017-2020 роки» (зі змінами) та проекту рішення Черкаської МР «Про внесення змін до рішення від 05.10.2017 № 2-2379 «Про затвердження програми розвитку міського електротранспорту в м. Черкаси на 2017-2020 роки» КП «Черкасиелектротранс» на забезпечення надання населенню міста якісних, доступних та безпечних послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом, оновлення рухомого складу, розвиток транспортної мережі, розвиток ремонтної інфраструктури на період з 05.10.2017 по 31.12.2020 у сумі 306 671,6 тис. грн, не є державною допомогою відповідно до пункту 3 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(101) Під час прийняття зазначеного рішення Комітет виходив із того, що послуги із перевезення пасажирів громадським транспортом є послугами, що становлять загальний економічний інтерес. Разом з тим, надавача було зобов'язано розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також

вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами. Інформація щодо розробки зазначеної методики у Комітета відсутня.

- (102) Таким чином, зазначена підтримка призводить до заощаджень окремими суб'єктами господарювання, зокрема КП «Черкасиелектротранс», коштів, яких вони не змогли б заощадити за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави, отже, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги, недоступні у звичайних ринкових умовах. Відтак підтримка спрямована на створення переваг окремим групам суб'єктів господарювання, які провадять окремі види господарської діяльності.

6.3.4. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я.

- (103) У розумінні статті 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.
- (104) Оскільки відповідно до інформації, отриманої від надавача, комунальні некомерційні підприємства у сфері охорони здоров'я здійснюють діяльність переважно на безкоштовній основі, а заощаджені кошти будить спрямовуватися на покриття витрат, пов'язаних із цією неекономічною діяльністю, заявлена державна підтримка не створюватиме переваг для провадження окремих видів господарської діяльності у зв'язку з її неекономічним характером.

6.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (105) Відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (106) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (107) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

(108) При цьому пунктом 187 Повідомлення Комісії передбачено, що заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами.

6.4.1. Встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»;
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»

(109) Як вказано вище, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги в результаті отримання повідомленої фінансової підтримки, які покращують конкурентну позицію цих суб'єктів господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

(110) Отже, повідомлена підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.4.2. Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

(111) Як вказано вище, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги в результаті отримання повідомленої фінансової підтримки, які покращують конкурентну позицію цих суб'єктів господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

(112) Отже, повідомлена підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(113) Разом із тим спрямування державної підтримки на діяльність перелічених об'єктів, яка є безкоштовною і у вільному доступі для населення, не створювало б переваг для провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворювало та не загрожувало б спотворенням економічної конкуренції. Проте надавачем не надано будь-якої інформації щодо неекономічного характеру діяльності цих суб'єктів господарювання.

6.4.3. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради)

(114) Відповідно до інформації, отриманої від надавача, до групи платників податку, зазначеної у цьому пункті, відносяться:

- КП «Дирекція парків», яке надає послуги з прибирання та благоустрою на безоплатній основі для кінцевих споживачів, а заощадженні кошти останнього спрямовуються на покриття поточних витрат підприємства, які виникають в процесі діяльності, а саме: благоустрій, утримання, охорона парків, пляжів, скверів міста, задоволення культурних запитів населення, створення умов для відновлення фізичних та духовних сил, спілкування людей, у сфері дозвілля, збереження «зелених легенів міста» для майбутніх поколінь;
- КП «СК «Будівельник» та КП «Центральний стадіон», які здійснюють діяльність у сфері спорту. При цьому, неекономічна діяльність КП «СК «Будівельник» становить 7 % загального обсягу діяльності підприємства. Інформації щодо характеру діяльності КП «Центральний стадіон» надавачем не надано;
- КП «Черкасиелектротранс», яке надає послуги із перевезення пасажирів громадським транспортом;
- КП «Кінотеатр «Україна», яке здійснює демонстрацію фільмів та надає в оренду нежитлові приміщення, співвідношення платних та безоплатних послуг ставить 95% до 5% відповідно;
- КП «Черкасиінвестбуд», яке здійснює діяльність з будівництва житлових і нежитлових будівель (будівництво та реконструкція дитячих та спортивних майданчиків) на безоплатній основі. Заощаджені від сплати податків кошти спрямовуються на діяльність з будівництва житлових і нежитлових будівель (будівництво та реконструкція дитячих та спортивних майданчиків);
- КП «Комбінат комунальних підприємств», яке здійснює на безоплатній основі діяльність з утримання кладовищ міста, утримання і ремонт меморіального комплексу «Пагорб Слави», перевезення до моргу на судмедекспертизу померлих та поховання безрідних осіб; на платній основі здійснює діяльність з організації поховань і надання суміжних послуг. Заощаджені від пільг зі сплати податку кошти спрямовуються на основну діяльність підприємства;
- КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» здійснює на безоплатній основі такі послуги: поточний ремонт дорожнього покриття, пішохідних тротуарів, внутрішньо кварталних проїздів; поточний ремонт та утримання мереж зливної каналізації, технічних засобів регулювання дорожнього руху; нанесення розмітки проїзної частини; інші заходи із розвитку та збереження вулично-дорожньої мережі міста. До видів діяльності, що здійснює підприємство для кінцевих споживачів на платній основі відносяться: допоміжне обслуговування наземного транспорту; каналізація, відведення, очищення стічних вод; будівництво доріг і автострад (відновлення асфальтобенного покриття після розкопок). відсоткове співвідношення обсягу діяльності підприємства, що здійснюється на безоплатній основі становить 94 % в порівнянні з діяльністю що здійснюється на платній основі – 6 %. Заощаджені кошти від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, спрямовується на види діяльності, що здійснюються на платній основі для кінцевих споживачів, зокрема не обмежуючись, на утримання, експлуатацію та поточний ремонт активів загальновиробничого призначення, витрати на опалення, електроенергію, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень;
- КП «Водоканал», яке здійснює послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення. 100 % послуг, що здійснюється підприємством, надаються на

платній основі. Господарська діяльність підприємства пов'язана з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (перелік визначає КМУ) у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг не поширюється дія Закону.

- КП «Муніципальний спортивний клуб» Дніпро», яке на безоплатній основі здійснює спортивно-масові, розважальні та оздоровчі заходи, що становлять 34 % загального обсягу діяльності підприємства. Заощаджені від сплати податку кошти спрямовуються на покриття витрат, які несе підприємство під час організації та проведення безкоштовних заходів;

(115) Як вказано вище, зазначені суб'єкти господарювання отримують переваги в результаті отримання повідомленої фінансової підтримки, які покращують конкурентну позицію цих суб'єктів господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

(116) Отже, оскільки ринки, на яких діють перелічені вище підприємства, є конкурентними, повідомлена підтримка спотворює економічну конкуренцію, крім:

- КП «Дирекція парків» та КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів», які здійснюють безоплатну діяльність, що не бере участі в господарському обороті на ринку, тому повідомлена підтримка не призводить до спотворення або загрози спотворення економічної конкуренції;

- КП «Водоканал» здійснює діяльність з постачання холодної води та водовідведення.

(117) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» сфера централізованого водопостачання, централізованого водовідведення регулюється цим Законом.

(118) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(119) Українське законодавство містить чітко визначене поняття «природна монополія», у первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу воно відсутнє. Натомість існує інше зіставне положення, що стосується законної монополії.

(120) Поняття законної монополії означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може надати підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції настільки, наскільки це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.

(121) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборорою

будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит з боку певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.

(122) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення, а саме:

- послуга має бути предметом законної монополії;
- законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає існування ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
- відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
- якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи і витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.

(123) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності унаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, що виникли. Так, відповідно до статті 263 (4) цього документа, Сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

(124) Отже, враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції публічних послуг, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидіюванню.

(125) З урахуванням викладеного зазначаємо, що фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, виключає будь-яке спотворення конкуренції за умови дотримання таких умов:

- послуга має бути предметом природної монополії;
- природна монополія повинна не лише виключати можливість конкуренції на ринку, а й передбачати наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
- відповідна послуга не повинна конкурувати з іншими послугами;
- якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена.

(126) Отже, оскільки на ринку постачання холодної води та водовідведення у місті Черкаси відсутня конкуренція, надання пільги зі сплати податку КП «Водоканал» не спотворює або не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.4.4. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я

(127) Комунальні некомерційні підприємства Черкаської МР та Черкаської обласної державної адміністрації здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства на безкоштовній основі для населення обсягом до 25 %, яка не реалізується на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не бере участі в господарському обороті, а тому Отримувачі практично повністю функціонують на принципах солідарності та універсальності і, як наслідок, така державна підтримка не спотворює і не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

6.5.1. Встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»;
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»

(128) Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, категорії суб'єктів господарювання, зазначених у цьому пункті подання, за рахунок місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.5.2. Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

(129) Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, категорії суб'єктів господарювання, зазначених у цьому пункті подання, за рахунок місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (130) При цьому варто зазначити, що спрямування державної підтримки платників податку на неекономічну діяльність, яка не передбачає отримання прибутку, є безкоштовною для населення та має на меті виконання завдання перед населенням у соціальній, культурній та освітній сферах, не містило б ознак державної допомоги. При цьому умови спрямування підтримки на неекономічну діяльність мали бути визначені надавачем у відповідному акті, чого надавачем зроблено не було.

6.5.3. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради)

- (131) Звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, категорії суб'єктів господарювання, зазначених у цьому пункті поданні, за рахунок місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (132) Разом з тим, встановлення пільги зі сплати податку на нерухомість, відмінну від земельної ділянки, КП «Дирекція парків», КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» та КП «Водоканал» не є державною допомогою, оскільки не спотворює та не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.5.4. Встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я.

- (133) Надання пільги зі сплати земельного податку комунальним некомерційним підприємствам Черкаської МР та Черкаської обласної державної адміністрації не створює переваг для провадження окремих видів господарської діяльності, не спотворює та не загрожує спотворенням економічної конкуренції, отже, **не є державною допомогою** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7. ОЦІНКА ДОПУСТИМОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

- (134) Відповідно до частини першої статті 2 Закону державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.
- (135) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається, зокрема, для цілі сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим.

7.1. Оцінка допустимості державної допомоги у формі:

- 1) **встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:**
 - 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»
 - 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»;

2) звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї».

(136) Державна допомога, зазначена в цьому пункті, відповідає підпунктам 30.2 та 30.5 статті 30 Кодексу, тобто відповідає Кодексу та законодавству про захист економічної конкуренції.

(137) Частиною другою статті 6 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги, що надається для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема такої категорії, як допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва.

(138) Відповідно до підпункту 1 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, якщо надається з метою забезпечення сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, створення сприятливих умов для розвитку середнього та малого підприємництва, стимулювання їх інвестиційної та інноваційної активності, сприяння діяльності щодо реалізації вироблених ними товарів (робіт, послуг), забезпечення зайнятості населення.

(139) За інформацією від надавача метою повідомленої програми державної допомоги є сприяння соціально-економічному розвитку міста Харкова, що відповідає підпункту 1 пункту 3 Критеріїв оцінки.

(140) Відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли спрямована на відшкодування суб'єктам господарювання таких витрат:

- витрат на реалізацію інвестиційних проектів (витрати на матеріальні та нематеріальні активи);
- витрат на створення нових робочих місць;
- витрат на провадження основного виду діяльності суб'єкта господарювання (лише для середнього та малого підприємництва);
- витрат (лише для середнього та малого підприємництва) на надання консультаційних послуг, проведення підготовчих досліджень, участь у торгових ярмарках тощо;
- витрат на підтримку новостворених суб'єктів малого підприємництва;
- витрат на оренду землі та будівель;
- витрат, пов'язаних з придбанням орендованого майна, крім землі та будівель;
- витрат на заробітну плату у зв'язку із створенням отримувачем державної допомоги нових робочих місць.

- (141) За інформацією, отриманою від надавача, під час розгляду справи, відсутня інформація щодо встановлення надавачем будь-яких вимог до отримувачів щодо спрямування ними коштів державної допомоги на витрати, що передбачені Критеріями оцінки, що не відповідає вимогам підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки.
- (142) *Підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки встановлено, що державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли забезпечується:*
- *створення нових робочих місць в результаті здійснення інвестиції та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше п'яти (для суб'єктів великого підприємства) та трьох (для середнього та малого підприємства) років з дня фактичного працевлаштування;*
 - *здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги у порівнянні із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць);*
 - *заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця.*
- (143) Під час розгляду справи надавачем не надано інформації щодо встановлення до отримувачів повідомленої державної допомоги вимог, які передбачені підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки. Отже, не відповідає вимогам Критеріїв оцінки.
- (144) *Пунктом 4 Критеріїв оцінки встановлено, що до категорій отримувачів державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів належать суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у будь-якій галузі. До категорій отримувачів державної допомоги для підтримки середнього та малого підприємництва належать суб'єкти середнього та малого підприємництва, що провадять діяльність у будь-якій галузі.*
- (145) За інформацією від надавача, програмою державної допомоги передбачено надання державної допомоги суб'єктам господарювання – платникам податку, які здійснюють діяльність у не визначеній Рішенням Черкаської МР галузі економіки, що частково відповідає пункту 4 Критеріїв оцінки.
- (146) *Пунктом 5 Критеріїв оцінки встановлено, що критерії не застосовуються до суб'єктів господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності.*
- (147) Під час розгляду справи надавачем не надано інформації щодо встановлення в програмі державної підтримки вимог для обмеження категорій отримувачів державної допомоги, як це передбачено пунктом 5 Критеріїв оцінки, отже, вимогу Критеріїв оцінки не дотримано.
- (148) Відповідно до пункту 6 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємства, крім новостворених суб'єктів малого підприємства, надається в будь-якій формі.

- (149) За інформацією від надавача, державна підтримка надається отримувачам у формі встановлення пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що відповідає пункту 6 Критеріїв оцінки.
- (150) *Пунктом 7 Критеріїв оцінки встановлено, що у разі коли суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, з метою визначення сукупного розміру державної допомоги на забезпечення розвитку регіонів та підтримку середнього та малого підприємництва урахується розмір всіх витрат, зазначених у пункті 3 Критеріїв, за всіма чинними програмами державної допомоги та індивідуальної державної допомоги.*
- (151) Під час розгляду справи надавачем не надано інформації щодо визначення сукупного розміру державної підтримки, у разі якщо суб'єкт господарювання (підприємство) є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, як це передбачено пунктом 7 Критеріїв оцінки. Отже, вказану вимогу Критеріїв оцінки не дотримано.
- (152) *Відповідно до пункту 8 Критеріїв оцінки максимальний розмір державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, у тому числі для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, становить:*
- для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів середнього підприємництва – до 60 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат.
- Витрати за інвестиційним проектом на придбання нематеріальних активів суб'єктами великого підприємництва повинні становити не більш як 50 відсотків сукупного розміру витрат на реалізацію інвестиційного проекту за рахунок державної допомоги, а для суб'єктів середнього та малого підприємництва — до 100 відсотків.*
- Відповідно до пункту 10 Критеріїв оцінки визначення максимального розміру державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів і підтримки середнього та малого підприємництва й витрат, що можуть бути відшкодовані суб'єктам господарювання, здійснюється з урахуванням податків та інших зборів.*
- (153) Під час розгляду справи надавачем не надано інформації щодо встановлення програмою державної підтримки умов для визначення максимального розміру державної допомоги, як це передбачено пунктом 8 та пунктом 10 Критеріїв оцінки, тобто зазначені вимоги Критеріїв оцінки не дотримано.
- (154) Враховуючи викладене, за наявності ознак здійснення суб'єктом господарювання економічної діяльності, як зазначено вище, державна допомога, що надається Черкаською МР на підставі Рішення Черкаської МР та Кодексу у формі:
- 1) встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:
 - 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»
 - 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»;
 - 2) звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктів нерухомості за кодами:
 - 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
 - 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
 - 1262.3 «Технічні центри»;
 - 1262.4 «Планетарії»;

- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»;

3) встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я,

має ознаки недопустимої для конкуренції.

(155) Водночас зазначена державна допомога буде допустимою державною допомогою за умови виконання Черкаською МР зобов'язань щодо внесення змін до умов її надання. Тобто, Рішення Черкаської МР повинно містити такі положення:

- 1) перелік витрат, на які повинна спрямовуватися державна допомога відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки;
- 2) вимоги щодо здійснення та збереження інвестицій та створення нових робочих місць отримувачами державної допомоги, як це передбачено підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки;
- 3) розмір державної допомоги на витрати, на які спрямовується державна допомога, повинен становити:
 - для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів середнього підприємництва – до 60 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат;
- 4) вимоги щодо категорій отримувачів державної допомоги відповідно до пунктів 4 та 5 Критеріїв оцінки;
- 5) умови щодо визначення сукупного розміру державної допомоги на покриття відповідних витрат, якщо суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги з урахуванням пункту 7 Критеріїв оцінки.

(156) Перелік витрат, встановлений підпунктом 2 пункту 3 Критеріїв оцінки, є вичерпним. Надавач державної допомоги на свій розсуд обирає із зазначеного переліку витрати, які будуть включені в програму державної допомоги.

7.2. Оцінка допустимості державної допомоги у формі встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради)

(157) Відповідно до статті 13 Конституції України усі суб'єкти права власності рівні перед законом.

(158) Згідно з підпунктом 4.1.2 статті 4 Кодексу податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах, зокрема, як рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу.

(159) Господарським кодексом України передбачено, що:

- органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності (частина третя статті 18);
- органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції (частина друга статті 25).

(160) Отже, звільнення Черкаською МР певної категорії суб'єктів господарювання конкретної форми власності (виключно комунальних підприємств) від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, не тільки призводить до дискримінаційних умов діяльності для інших суб'єктів господарювання (інших форм власності), що діють або можуть діяти на тому самому ринку і є потенційними конкурентами, а ще й здійснено всупереч забороні на таке звільнення, встановленій Господарським кодексом України. Такі дії міської ради не тільки призводять до нерівності платників податку, ставлять учасників ринку в різне конкурентне становище, а й порушують норми чинного законодавства України.

(161) Враховуючи викладене, комунальні підприємства не можуть вважатися належними отримувачами державної допомоги у вигляді встановлення пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

(162) Враховуючи викладене, встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (у тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради) не може бути визнано допустимою державною допомогою, а отже, є недопустимою державною допомогою для конкуренції відповідно до статті 2 Закону.

8. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(163) Враховуючи викладене, встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості:

- які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси, а саме для таких платників податку, як КП «Дирекція парків», КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» та КП «Водоканал»;
- комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я, **не є державною допомогою** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(164) З метою уникнення перехресного субсидіювання до рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» слід внести наступні зміни:

- заощаджені кошти від сплати податку за об'єкти нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради) (а саме: для платників податку, що здійснюють безоплатну діяльність у сфері благоустрою, та здійснюють діяльність у сфері водопостачання та водовідведення) та об'єкти нерухомості комунальних некомерційних підприємств Черкаської міської ради і Черкаської обласної державної адміністрації, які належать до сфери охорони здоров'я, повинні

бути спрямовані на покриття витрат, пов'язаних з безоплатною діяльністю або діяльністю у сфері природних монополій підприємств;

- спрямування заощаджених коштів від сплати податку за об'єкти нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради) (а саме: для платників податку, що здійснюють безоплатну діяльність у сфері благоустрою, та здійснюють діяльність у сфері водопостачання та водовідведення) та об'єкти нерухомості комунальних некомерційних підприємств Черкаської міської ради і Черкаської обласної державної адміністрації, які належать до сфери охорони здоров'я, на покриття витрат, пов'язаних із здійсненням платної або іншою (не пов'язаною із діяльністю у сфері природної монополії) господарською діяльністю, може містити ознаки державної допомоги та потребуватиме повідомлення до Уповноваженого органу у визначеному законодавством порядку;

- комунальним некомерційним підприємствам у сфері охорони здоров'я Черкаської міської ради і Черкаської обласної державної адміністрації та суб'єктам господарювання, що здійснюють безоплатну діяльність у сфері благоустрою, та здійснюють діяльність у сфері водопостачання та водовідведення, є платниками податку за об'єкти нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради), забезпечити розподіл рахунків для обліку основної (безоплатної та діяльності у сфері природної монополії) та додаткової (надання платних послуг) діяльності.

Порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку визначений, зокрема, Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (далі – Інструкція № 291). Для обліку інформації про рух коштів фінансування заходів цільового призначення Інструкцією № 291 рекомендується використовувати рахунок 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

Методи оцінки, обліку і процедур, які застосовує суб'єкт господарювання для ведення бухгалтерського обліку, повинні встановлюватися у розпорядчому документі про облікову політику, який приймається суб'єктом господарювання і погоджується відповідним уповноваженим органом згідно з установчими документами. Розпорядчий документ про облікову політику повинен, зокрема, визначати порядок організації аналітичного обліку надходження та використання коштів цільового фінансування, який будується на основі трирівневої системи:

1. за джерелами фінансування;
2. за цільовими проектами або програмами;
3. за статтями витрат проектних кошторисів або бюджетів.

(165) Разом з тим:

1) встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»;

2) звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;

- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;
- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

є допустимою державною допомогою за умови виконання Черкаською МР зобов'язань внести зміни до Рішення Черкаської МР, передбачені пунктом (155) цього подання;

3) встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради) є недопустимою державною допомогою.

9. ВІДНЕСЕННЯ ПОВІДОМЛЕНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ДО НЕЗНАЧНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

- (166) Згідно з пунктом 9 статті 1 Закону незначна державна допомога – державна допомога *одному суб'єкту господарювання*, сукупний розмір якої незалежно від її форми та джерел не перевищує за будь-який *трирічний період* суму, еквівалентну *200 тисячам євро*, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на останній день фінансового року.
- (167) Частиною третьою статті 9 Закону передбачено, що ***не подаються повідомлення щодо, зокрема, незначної державної допомоги***, якщо вона не стосується безпосередньо підтримки експортних операцій або переважного використання продукції вітчизняного виробництва порівняно з імпортованою продукцією.
- (168) Надавач такої допомоги подає Комітету інформацію щодо незначної державної допомоги в рамках проведення Уповноваженим органом *моніторингу державної допомоги* з дотриманням Порядку, форм та вимог щодо подання Комітету інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43-рп, зареєстрованим Міністерством юстиції України 26.01.2016 за № 140/28270.
- (169) Отже, у разі визначення надавачем, що повідомлена державна допомога буде надаватися в розмірі, який не перевищує розміру незначної державної допомоги, у програмі державної допомоги повинно бути зазначено про це.

10. ВІДНЕСЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ДО ЧИННОЇ

- (172) Відповідно до частини третьої статті 16 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» надавачі державної допомоги зобов'язані щороку, до 1 квітня наступного року, подавати Уповноваженому органу у визначеному ним порядку інформацію про чинну державну допомогу, її мету, форми, джерела, отримувачів та їхні частки у загальному обсязі наданої протягом минулого фінансового року державної допомоги у межах відповідної програми або інформацію про те, що протягом звітного року державна допомога не надавалася.
- (173) Згідно з пунктом 15 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» програма державної допомоги - нормативно-правовий акт або сукупність актів, на підставі яких певним категоріям суб'єктів

господарювання передбачається надання державної допомоги впродовж певного або невизначеного періоду у визначеному або невизначеному розмірі.

- (174) Пунктом 18 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» передбачено, що чинна державна допомога - програма державної допомоги чи індивідуальна державна допомога, яка існувала на день набрання чинності цим Законом або щодо якої Уповноважений орган прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції та строк дії якої ще не завершився.
- (175) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Кодексу.
- (176) Водночас, рішення Черкаської МР від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» було прийнято ґрунтуючись на нормах чинного Податкового кодексу України, який було прийнято Верховною Радою України 02.12.2010.
- (177) Отже враховуючи наведене, встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, органами місцевого самоврядування на підставі Кодексу є чинною державною допомогою.
- (178) Відповідно до Прикінцевих та перехідних положень Закону чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом.
- (179) Відтак встановлення органами місцевого самоврядування ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є чинною програмою підтримки суб'єктів господарювання за рахунок місцевих ресурсів, яка існувала на день набрання чинності Законом.
- (180) Отже, державна допомога у формі встановлення знижених ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є чинною державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до статті 2 Закону, і підлягає приведенню у відповідність із Законом.
- (181) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

11. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НАДАВАЧА ЩОДО ПОДАННЯ ПРО ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (182) Листом від 24.06.2020 № 984/18-08 Департамент Черкаської МР надав свої зауваження та заперечення щодо Подання по суті порушених питань.
- (183) *Департамент Черкаської МР зазначає, що за результатами розгляду справи № 500-26.15/4-20-ДД про державну допомогу зроблені невірні висновки щодо спотворення або загрози спотворення економічної конкуренції, оскільки звільнення*

від сплати податку на нерухоме майно, відмінно від земельної ділянки, встановлення зниженої ставки або пільг зі зазначеного податку здійснюється в межах одного коду (виду) майна для всіх суб'єктів господарської діяльності, які мають такий вид майна.

- (184) Зазначене не може бути взято до уваги, враховуючи наступне. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (185) Відповідно до Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС на захід державної допомоги поширюється стаття 107 (1) ДФЄС, якщо він сприяє окремим суб'єктам господарювання або виробництву окремих товарів. Отже, не всі заходи, які сприяють суб'єктам господарювання, відповідають критеріям допомоги, а тільки ті, що вибірково надають переваги окремим суб'єктам господарювання або категоріям суб'єктів господарювання чи окремим галузям економіки. Водночас прецедентне право чітко визначає, що навіть випадки втручання, які на перший погляд стосуються всіх суб'єктів загалом, можуть мати певною мірою вибіркового характеру і, відповідно, в такому випадку розглядаються як заходи, спрямовані на сприяння окремим суб'єктам господарювання або виробництву окремих товарів.
- (186) Тобто, законодавство України та ЄС про державну допомогу передбачає оцінку впливу на конкуренцію не лише на одному й тому самому ринку, а й між різними видами господарської діяльності.
- (187) Отже, надання фінансової підтримки суб'єктам господарювання у формі встановлення пільг чи зниженої ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, окремим категоріям платників податку звільняє таких суб'єктів господарювання від частини звичайних витрат на сплату податку, яких зазнають інші суб'єкти господарювання, що провадять діяльність в аналогічних правових та фактичних обставинах у межах територіальної громади міста Черкаси.
- (188) Отже, встановлення пільг чи зниженої ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для окремих видів майна (у межах однієї групи платників податку) надає вибіркового переваг для провадження окремих видів господарської діяльності та тягне за собою спотворення або загрозу спотворення економічної конкуренції у розумінні Закону.
- (189) Департамент Черкаської МР зазначає, що відповідно до чинного законодавства Черкаська МР не може встановлювати індивідуальні ставки податку.
- (190) За результатами розгляду справи № 500-26.15/4-20-ДД про державну допомогу встановлено, зокрема, що державна підтримка у формі встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси, а саме: КП «Дирекція парків», КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» та КП «Водоканал» не є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»,

виходячи з особливостей здійснення господарської діяльності вказаними суб'єктами господарювання.

- (191) Однак вказане не зобов'язує Черкаську МР встановлювати індивідуальні пільгові ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для вказаних суб'єктів господарювання. Надавач може на свій розсуд обрати іншу форму державної підтримки цим суб'єктам господарювання.
- (192) Разом з тим, пільгові ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, може бути встановлено виходячи з особливостей здійснення господарської діяльності вказаними суб'єктами господарювання, на підставі яких Комітет дійшов висновку, що фінансова підтримка зазначених суб'єктів господарювання (КП «Дирекція парків», КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» та КП «Водоканал») не є державною допомогою.
- (193) Департамент Черкаської МР зазначає, що внесення змін до рішення Криворізької МР щодо оподаткування вступить в дію лише з 01.01.2022.
- (194) За результатами розгляду справи № 500-26.15/4-20-ДД про державну допомогу встановлено, що встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, органами місцевого самоврядування, зокрема Черкаською МР, на підставі Кодексу є чинною державною допомогою.
- (195) У відповідності до пункту 3 розділу 9 Закону чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом, тобто до 03.08.2022.
- (196) Також зазначаємо, що надані заперечення та зауваження спростовуються матеріалами справи.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12.04.2016 № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.2016 за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Визнати, що державна підтримка, яку надає Черкаська міська рада відповідно до рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» суб'єктам господарювання у формі встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:

- об'єктам нежитлової нерухомості комунальних некомерційних підприємств, які належать до сфери охорони здоров'я;
- об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси, а саме: КП «Дирекція парків», КП «Черкаське експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» та КП «Водоканал»

не є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Пункт (164) обов'язковий до виконання.

2. Визнати, що державна підтримка, яку надає Черкаська міська рада відповідно до рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» суб'єктам господарювання, що здійснюють економічну діяльність, у формі:

1) встановлення знижених ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на об'єкти нерухомості за кодами:

- 1241.3 «Будівлі міського електротранспорту»;
- 1241.8 «Ангари для літаків, локомотивні, вагонні, трамвайні та тролейбусні депо»;

2) звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктів нерухомості за кодами:

- 1262.1 «Музеї та художні галереї»;
- 1262.2 «Бібліотеки, книгосховища»;
- 1262.3 «Технічні центри»;
- 1262.4 «Планетарії»;
- 1262.5 «Будівлі архівів»;
- 1262.6 «Будівлі зоологічних та ботанічних садів»;
- 1272.3 «Цвинтарі та крематорії»;
- 1273.1 «Пам'ятки історії та архітектури»;
- 1273.2 «Археологічні розкопки, руїни та історичні місця, що охороняються державою»;

- 1273.3 «Меморіали, художньо-декоративні будівлі, статуї»

є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що державна допомога, зазначена в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, **є допустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» **за умови виконання** Черкаською міською радою **зобов'язань** внести зміни до рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» такого змісту:

1) перелік витрат, на які повинна спрямовуватися державна допомога відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57;

2) вимоги щодо здійснення та збереження інвестицій та створення нових робочих місць отримувачами державної допомоги, як це передбачено підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57;

3) розмір державної допомоги на витрати, на які спрямовується державна допомога, повинен становити:

- для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
- для суб'єктів середнього підприємництва – до 60 відсотків таких витрат;

для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат;

4) вимоги щодо категорій отримувачів державної допомоги у відповідності до пунктів 4 та 5 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57;

5) умови щодо визначення сукупного розміру державної допомоги на покриття відповідних витрат, якщо суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги з урахуванням пункту 7 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57.

4. Визнати, що державна підтримка, яку надає Черкаська міська рада відповідно до рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси» суб'єктам господарювання, що здійснюють економічну діяльність, у формі встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єктам нежитлової нерухомості, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Черкаси (в тому числі комунальні підприємства Черкаської міської ради) є **державною допомогою** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. Визнати, що державна допомога, зазначена в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, є **недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. Зобов'язати Черкаську міську раду привести державну допомогу, зазначену в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, яка надається на підставі рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4692 «Про встановлення ставок податку та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на території міста Черкаси», у відповідність із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7. Надавач державної допомоги повинен виконати зобов'язання, передбачені резолютивною частиною цього рішення, протягом шести місяців із дня оприлюднення рішення Комітету.

8. Надавач повинен проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у резолютивній частині цього рішення, протягом п'яти робочих днів із дня виконання цих зобов'язань.

9. У разі спрямування державної підтримки на неекономічну діяльність суб'єктів господарювання, така підтримка не створюватиме економічних переваг для провадження окремих видів господарської діяльності у зв'язку з її неекономічним характером та не спотворюватиме і не загрожуватиме спотворенню економічної конкуренції, отже, не буде державною допомогою.

Пункти 2 – 8 резолютивної частини цього рішення застосовуються з урахуванням норм Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо незначної державної допомоги.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» якщо за результатами проведеної перевірки встановлено, що неналежне використання державної допомоги призвело до надання незаконної державної допомоги, Уповноважений орган здійснює розгляд справи про державну допомогу відповідно до статей 11, 12 і 14 цього Закону.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ